

gereformeerd *appèl*

“Omdat het één brood is ...”

Op zaterdag 5 september 2015 werd in kerkgebouw “De Lichtkring” in Amersfoort de vierentwintigste landelijke gebedsbijeenkomst voor kerkelijke eenheid van het Gereformeerd Appèl gehouden. Het thema van de gebedsbijeenkomst was “Omdat het een brood is ...”. Dit thema was ontleend aan de bekende tekst uit de eerste brief aan de gemeente van Korinthe: “Omdat het één brood is, zijn wij, hoe velen ook, één lichaam; wij hebben immers allen deel aan het ene brood”. Tegen de achtergrond van dit en andere Schriftgedeelten mediteerden Ds. W. van der Schee uit Amsterdam, ds. P.G. Sinia uit Ede en drs. A.J. van der Toorn uit Haarlem over het thema eenheid en gingen ons voor in het gebed om eenheid. Hieronder vindt u de vrijwel onverkorte tekst van hun bijdragen.

“Omdat het een brood is”

Efeziërs 4:1-6

Vorig jaar werd mijn gereformeerd vrijgemaakte collega Johan Schelling bevestigd als predikant van Haarlem. In zijn intrededienst zong ik op zijn verzoek met hem het lied ‘Mogen allen één zijn, Vader’. Een lied uit de rooms-katholieke traditie

dat het gebed van de Here Jezus in Johannes 17 bezingt. Het refrein, dat de gemeente ook zong, gaat als volgt:

*Mogen allen één zijn, Vader,
zoals Gij in mij zijt, en ik in U ben;
mogen zij ook een zijn in ons,
opdat de wereld gelove in Mij.*

Twee weken geleden, de zondag dat ik afscheid nam van de Christelijke Gereformeerde Kerk van Haarlem zongen hij en ik het opnieuw *samen*.

Één zijn in Christus, door de Heilige Geest door het geloof samen in Christus verbonden als kinderen van één Vader.

Dat is hoe het is. Zo ziet Christus ons blijkbaar. Hij bidt om onze eenheid in Hem, *opdat de wereld in Hem gelove!*

Dat samen zingen legt *dáár* de nadruk op: dat Christus ons zo blijkbaar ziet. Hier samen zijn om te bidden voor het verder gestalte krijgen van *díe* eenheid, benadrukt dat ook: wat telt is hoe Christus ons ziet, ons die voor de verzoening met zijn Vader, de vergeving van hun zonden geloven in Hem. En hoe God ons ziet als zijn kerk, dat moet bepalend zijn voor mijn bidden, denken en handelen als het gaat om de eenheid van de kerk.

Ik wil met jullie een korte Bijbelstudie doen over Efeziërs 4,1-6. En daarvoor wil ik een lijn laten zien die vanaf het begin van deze brief in ieder geval doorloopt tot dit gedeelte.

- Paulus, apostel (= gezondene) van Christus Jezus, door de wil van God (1,1);
- Aan de heiligen in Efeze, aan de gelovigen die één zijn in Christus Jezus (1,1).

In Christus immers heeft God, voordat de wereld grondvest werd, ons vol liefde uitgekozen om voor Hem heilig en zuiver te zijn, en Hij heeft ons naar zijn wil en verlangen voorbestemd om in Jezus Christus zijn kinderen te worden, tot eer van de grootheid van Gods genade, ons geschonken in zijn geliefde Zoon (1,4-6).

Oftewel: een brief voor de kinderen van God, die één zijn in Christus. *Reden*: Gods verkiezing in liefde. *Doel*: voor Hem heilig en zuiver te zijn tot eer van de grootheid van Gods genade!

Waar draait het voor Paulus om in deze brief? Om het samenkomen van Joden en heidenen/niet-Joden door Christus als één volk van God. Kinderen van één Vader. Dat was nieuw: dat Jood en heiden nu naast elkaar staan. Dat ook de heidenen door het geloof in Israëls Messias mogen delen in de erfenis die God aan Abraham en zijn nakomelingen beloofde (3,6).

‘Zo bracht Hij vrede en verzoende Hij door het kruis beide in één lichaam met

God, door in zijn lichaam de vijandschap te doden. Vrede kwam Hij verkondigen aan U die ver weg was en vrede aan hen die dichtbij waren: dankzij Hem hebben wij allen door één Geest toegang tot de Vader' (2,15b-18).

Voor het ene volk van God, Gods kinderen, Jood en heiden, die samen door Christus tot de Vader mogen gaan, bidt Paulus aan het slot van H. 3 tot 'de Vader, die de vader is van elke gemeenschap in de hemelsferen en op aarde: Moge Hij vanuit zijn rijke luister uw innerlijke wezen kracht en sterkte schenken door zijn Geest, zodat door uw geloof Christus kan gaan wonen in uw hart, en u geworteld en gegrondvest blijft in de liefde. Dan zult u met alle heiligen de lengte en de breedte, de hoogte en de diepte kunnen begrijpen, ja de liefde van Christus kennen die alle kennis te boven gaat, opdat u zult volstromen met Gods volkomenheid. Aan Hem die door de kracht die in ons werkt bij machte is oneindig veel meer te doen dan wij vragen of denken, aan Hem komt de eer toe, in de kerk en in Christus Jezus, tot in alle generaties, tot in alle eeuwigheid. Amen.'

Dat is de grote lijn. De kerk is één volk van God, dankt haar bestaan aan Gods verkiezing uit liefde en heeft als doel om *samen* God te eren. Volgens mij hebben we het nodig om die grote lijn steeds weer te zien. Daarvoor moet je telkens weer een stap naar achter maken.

Onze ogen kunnen accommoderen: ze stellen zich bij naar gelang van de afstand. Maar soms zit je ergens met je neus bovenop en dan lukt het je niet meer om in te zoomen, om scherp te zien. Je moet een stap naar achter maken om het geheel te zien. Om te zien hoe de dingen samenhangen. Wat echt belangrijk is. En waarom. Bovendien kun je pas relativeren als je het overzicht meer hebt: in relatie brengen met. Daarom is die grote lijn zo belangrijk. *Deze lijn: God die ons tot zijn kinderen verkoren heeft in Christus! En ons zo tot Christus' kerk maakt! 'Vanuit Christus groeit het hele gebouw, steen voor steen, uit tot een tempel die gewijd is aan Hem, de Heer, in wie ook u samen opgebouwd wordt tot een plaats waar God woont door zijn Geest.'* (2,22)

Hij roept ons! Om zijn kinderen te zijn. Om zo voor Hem te leven. Om zijn kerk te zijn. Met een missie voor de wereld. Met ontzettend veel mensen die God niet kennen, die Jezus Christus niet kennen en de kracht van zijn bloed en zijn Geest niet hebben ervaren, mensen die 'bloot staan aan Gods toorn' (2,3). God die ons vol liefde uitkoos, vóór de wereld gegrondvest werd, roept ons. Dat is waarom het gaat in de kerk. Dat is waarom wij geroepen zijn de onderlinge eenheid te zoeken en te bewaren. De eenheid in Christus. De eenheid door de Heilige Geest. De eenheid als kinderen van één Vader. Dat is mooi gezegd. Maar het is ontzettend belangrijk dat de Heer mij/ons telkens weer terug leidt op dat spoor.

Waarom gaat het in mijn kerk?

Waar ben je mee bezig?

Waar zet je je voor in?

Vragen, vragen: ben je terecht zoveel bezig met...

Is het terecht dat je zo weinig aandacht hebt voor...

Ben je gericht op je roeping, terwijl je bezig bent in de kerk?

Vergeten wij in en voor de praktijk niet te vaak dat het één brood is waarvan we samen leven: Christus. En dat we in Hem samengebracht één brood vormen?

Daarom die dringende oproep uit Ef. 4,1-6!

Daar bidden we om!

En daar zingen we van.

'Opdat de wereld gelove in Mij...'

Ds. A.J. van der Toorn, CGK, Haarlem

“... Hoewel met velen...”

1 Korinthiërs 11:29

Zussen en broers in het geloof,

Paulus schrijft namens God aan de gemeente te Korinthe en daarmee aan ons: “Want wie eet en drinkt, maar niet beseft dat het om het lichaam van de Heer gaat, roept zijn veroorde-

ling af over zichzelf” (1 Kor. 11:29 NBV). In de iets oudere vertaling van 1951 klinkt: “Want wie eet en drinkt, eet en drinkt tot zijn eigen oordeel, als hij het lichaam niet onderscheidt” (1 Kor. 11:29 NBG).

In de Bijbel drukt God ons meermalen op het hart dat we oog en hart hebben voor de vreemdeling, de weduwen, de armen en de wezen. In Handelingen 6 ontdekken we dat de eerste christengemeente juist rondom de maaltijd de Griekssprekende weduwen al achtergesteld worden (Hand. 6:1); Griekssprekend, vreemdeling dus, en weduwe. In 1 Korinthe 11 ontdekken we dat in de christengemeente van Korinthe met name de armen het onderspit delven. Paulus noemt ze in vers 22: “Of veracht u de gemeente van God en wilt u de armen onder u vernederen?” (1 Kor. 11:22). Als met de Griekssprekende weduwen van Handelingen 6 al geen armen werden achtergesteld, dan gebeurt dat in ieder geval in 1 Korinthe 11. Kortom, in korte tijd delven al drie van de vier Bijbelse categorieën kwetsbare mensen in de samenleving het onderspit rondom het avondmaal: de vreemdelingen, de weduwen en de armen. Het mag nog een wonder heten dat de wees deze behandeling aan het avondmaal voorlopig nog even bespaard blijft. Maar dat is een kwestie van tijd. Rondom het jaar 1215 en het Vierde Lateraans Concilie, verliezen ook de jonge wezen, samen met alle andere kleine kinderen, hun plaats aan de tafel van de Heer.

In zijn eerste brief aan de gemeente van Korinthe moet Paulus namens God alle soorten van verdeeldheid in de kerk scherp veroordelen. Maar dat oordeel klinkt misschien wel het scherpst wanneer Paulus Gods oordeel moet aan-

kondigen over de verdeeldheid die de gemeente rondom de tafel van de Heer laat ontstaan: *“Want wie eet en drinkt maar niet beseft dat het om het lichaam van de Heer gaat, roept zijn veroordeling af over zichzelf”* (1 Kor. 11:29 NBV). *“Want wie eet en drinkt, eet en drinkt tot zijn eigen oordeel, als hij het lichaam niet onderscheidt”* (1 Kor. 11:29 NBG).

Paulus moet met deze boodschap van God niet de gelovigen bij het genade brood wegjagen, maar moet juist de gemeente voor het oordeel behoeden, de eenheid in het lichaam van Christus herstellen, opdat de gemeente zich opnieuw tot zegen mag voeden met het geofferde lichaam van Jezus Christus, en opdat de kerk zich opnieuw tot zegen mag laven aan het vergoten bloed van haar Heer. Ik ben ervan overtuigd dat Paulus in vers 29 met het lichaam zowel op Jezus Christus doelt, als op het teken en zegel van het brood en de wijn zoals die op de tafel staan, als op de gemeente als lichaam van Christus zoals die gezamenlijk in éénheid rondom de tafel hoort te zitten. Maar hoe we Paulus' opmerkingen ook precies verstaan, het moet ons doen huiveren om rondom het avondmaal verdeeldheid te laten ontstaan, het moet ons onszelf doen verootmoedigen wanneer die verdeeldheid toch ontstaat, en het moet ons gezamenlijk naar de tafel van de Heer doen vluchten om in de genade die ons in brood en wijn geschonken wordt het enige medicijn te vinden tegen de zondige ziekte die het lichaam uiteen doet vallen, het enige medicijn te ontvangen dat een verdeeld lichaam weer kan helen.

Maar als Jezus Christus onze Geneesheer is, onze Arts, en als Paulus bij wijze van spreken als de rechterhand van Dokter Jezus is, die in 1 Korinthe 11:29 ons het recept geeft tegen de verdeeldheid, dan lijkt het wel alsof we het recept niet kunnen lezen. Het lichaam onderscheiden, staat in het recept. En de Rooms-Katholieke kerk ontwikkelde de transsubstantiatieleer die vrijwel heel Gods gemeente met huiver vervuld op afstand zette van de tafel van de Heer. Het lichaam onderscheiden, staat in het recept. Opvallend gelijk oplopend met de Verlichting gingen we hogere en hogere verstandelijke rationele eisen van geloofskennis stellen aan de avondmaalsganger. Het lichaam onderscheiden, staat er in het recept. In opvallende overeenkomst met de nadruk van de Romantiek op het menselijk gevoel, gingen we steeds onmogelijkere eisen aan de gevoelsmatige bevindelijke doorleving van het geloof van de avondmaalsganger. En met het recept tegen zondige verdeeldheid binnen Christus gemeente, zoals we dat in 1 Korinthe 11:29 ontvangen, verschaften we elkaar het gif van nieuwe verdeeldheid.

Dat lijkt geschiedenis. Maar als lid van de Nederlands Gereformeerde Commissie voor Contact en Samenspreking met andere kerken verbaas ik mij er over hoe gesprekken over het avondmaal gevoerd worden - over kinderen aan het avondmaal bij de één, over avondmaalsmijding bij de ander, over getrouwde homos aan het ene avondmaal, gescheiden heteros aan het andere avondmaal -. Soms alsof ze onze verdeeldheid legitimeren. Terwijl de misschien wel grootste zonde van onze in Christelijk Gereformeerde, Gereformeerd vrijgemaakte, Nederlands Gereformeerde en andere tafels verdeelde avondmaalstafels onderbelicht blijft.

Ik bid en werk graag mee aan het herstel van de eenheid binnen het Lichaam van Christus. Luisterend naar de strenge en tegelijkertijd genadige woorden die Paulus spreekt tegen de gemeente van Korinthe ben ik overtuigd dat ons gebed om eenheid ook een gebed van verootmoediging moet zijn.

“Want wie eet en drinkt maar niet beseft dat het om het lichaam van de Heer gaat, roept zijn veroordeling af over zichzelf” (1 Kor. 11:29 NBV)

Ds. P.G. Sinia, NGK, Ede

“We hebben elkaar nodig”

1 Korinthiers 12:12-14

In de kerk wordt veel te veel gepraat. Wat er voor mensen werkelijk toe doet wordt gedaan - gekust, gegeven, gedragen - of heeft aan een enkel woord genoeg - ik houd van jou, vergeef me, ik ben er. Christenen zijn

mensen. Het kan voor ons moeilijk anders zijn. Het Woord dat de kerk scheidt is zo'n enkel onuitputtelijk woord van Jezus: Ik ben opgestaan, voor jullie. En de kerk, die erdoor geschapen wordt, krijgt al doende vorm: de vorm van doop en avondmaal, van biecht en ordinatie, van lied en zalving en hulp metterdaad. Jezus leeft. Zijn lichaam ligt niet stil. Het beweegt, al doende. Het heeft aan een enkel Woord genoeg.

‘Neem, eet, gedenk, geloof, dit is mijn lichaam voor jullie.’ Een paar woorden, maar ze openen de hemel. Jezus zelf is hier, in brood en beker. Hij geeft totaal verschillende mensen aan elkaar als broers en zussen, als kinderen van één Vader. Scheppend woord, levend woord, dat leven geeft en al doende verder gaat. Kijk maar: brood en beker worden doorgegeven. Jij bent mijn zus, jij bent mijn broer, wij zijn Jezus' lichaam. Het hoeft er niet meer bij gezegd te worden. Het doen spreekt duidelijk genoeg. De ene Geest die het lichaam bezielt neemt gestalte aan in wat er gedaan wordt. De zeven geesten die voor Gods troon zijn, zijn hier. En dus wordt er getoast op nieuw leven dat blijft tot in eeuwigheid, een nieuw verbond in Christus' bloed.

Dit is wat er voor christenen werkelijk toe doet. De rest is er uitwerking van, effect, of bijzaak. Hoe klein de kring ook is rond brood en beker, zo verschijnt het lichaam van Christus op aarde, uit een enkel woord, als levend lichaam, als lichaam dat niet stil kan liggen, maar verbinding zoekt met anderen om brood en beker door te geven, om completer te worden, diverser, ook anders levend, zichtbare verschijning van de Heer op aarde, verkondigend, genezend, vergevend, lijdend, aanwezig.

‘Een lichaam bestaat niet uit één lichaamsdeel, maar uit vele.’ Dat we bij de Heer zelf, rond brood en beker, anderen ontmoeten die ook echt anders zijn, dat is de bedoeling. We hebben ze nodig. Het leek me overbodig het vervolg bij Paulus te lezen. We weten hoe het verder gaat. Als de voet zou zeggen: ik ben geen hand, dus ik hoor er niet bij... Het oog kan niet tegen de hand zeggen: ik heb je niet nodig...

Waarom wordt dit zo weinig toegepast op gemeenten, op kerkverbanden, op kerken? Alles wat tussen gemeentelieden geldt die samen avondmaal vieren, geldt ook tussen kerken die gescheiden avondmaal vieren. We hebben elkaar nodig om als lichaam van Christus te kunnen functioneren. We kunnen niet zonder onze roomse broeders en zusters, niet zonder onze oosters orthodoxe, anglicaanse, evangelische, lutherse, en anders protestantse. Juist omdat ze anders zijn, heel reëel anders, hebben we ze nodig. Ze hebben allemaal van de Heer iets gekregen dat wij niet hebben.

Waarom krijgt dat geen handen en voeten? Ik ben bang vooral omdat er in de kerk veel te veel gepraat wordt. En gepraat levert slechte smoezen op. Het overdekt wat er echt toe doet met bijzaken. Toen ik gedoopt werd ben ik niet gedoopt in het lichaam van de vrijgemaakte kerk, maar het lichaam van Christus in. En alle vrijgemaaktheid is in die doop gestorven met mij. Wanneer ik het brood ontvang en de beker doorgeef gaat het niet om onze club, om onze nestgeur, om onze gewoonten, om onze meningen en overtuigingen, maar gaat het om dat ene lichaam van Christus. Het wil leven, het wil bewegen, het wil doen, het wil anderen vinden en in Jezus dopen.

Paulus is in het vorige hoofdstuk ruig duidelijk geweest. Wie voor zichzelf avondmaal wil vieren, op zichzelf en zonder oog voor het lichaam van Christus, die viert tenslotte het avondmaal niet. ‘U komt niet samen om de maaltijd van de Heer te vieren.’ ‘U maakt zich schuldig tegenover het lichaam en bloed van de Heer.’ Dat geldt niet maar in de situatie in Korinte, het geldt ook waar wat voor soort gereformeerden dan ook het avondmaal vieren als een tafel van gereformeerden en in feite niet als de tafel van de Heer. Al het gepraat in de lange, lange regelingen voor samsprekingen die al onze kerkverbanden kennen, dekt dit schandaal toe. In de kerk hoort dit niet te bestaan. Het is geen kerkrecht, maar clubrecht, en wie het zich hiervan bewust gehoorzaamt, veroordeelt zichzelf in iedere avondmaalsviering.

Daartegen is maar één medicijn: doe wat de Heer zelf ons heeft opgedragen te doen. ‘Neem, eet, gedenk, geloof, dit is mijn lichaam voor jullie.’ Hij is er in brood en beker. Hij verbindt ons juist als anderen aan elkaar als broers en zussen, kinderen van één Vader - en niet alleen ons, ook al die nog weer anderen. Laten we bidden om dat vervolgens te kunnen leven, zonder bla en slechte smoezen die je voor de Heer zelf toch niet kunt volhouden.

Ds. W. van der Schee, GKv, Amsterdam

Van de werkgroep

Nadenken over de toekomst

Tijdens de gebedsbijeenkomst op 5 september 2015 hebben we aangegeven dat 2016 voor het Gereformeerd Appèl een jaar van bezinning zou zijn. In 2016 hopen wij de vijfentwintigste landelijke gebedsbijeenkomst te houden. Een bijzonder jaar dus en reden om na te denken over de toekomst. In een aparte brief leest u meer over deze bezinning. Van harte aanbevolen om daar kennis van te nemen. Uw reacties horen wij graag.

Digitaal Wilt u de Doorgeefbrief digitaal ontvangen? Als u de Doorgeefbrief digitaal wilt ontvangen laat het ons dan weten. Zo kunnen wij besparen op verzendkosten.

Financiële bijdrage Het uitgeven van de Doorgeefbrief en het organiseren van de gebedssamenkomsten van het Gereformeerd Appèl wordt mogelijk gemaakt dank zij uw giften. Heel veel dank daarvoor! In dit jubileumjaar verwachten wij extra kosten te maken voor het voorbereiden van de gebedsbijeenkomst. Uw gift wordt daarom bijzonder op prijs gesteld. Bij voorbaat onze hartelijke dank!

Colofon

Het Gereformeerd Appèl is een in 1992 opgerichte gebedsbeweging van leden van de Vrijgemaakt Gereformeerde, Nederlands Gereformeerde en de Christelijke Gereformeerde Kerken. Het Gereformeerd Appèl wil het gebed voor kerkelijke toenadering stimuleren en de onderlinge ontmoeting en geloofsberkenning van gereformeerden bevorderen. De activiteiten worden gecoördineerd door een comité waarin leden van bovengenoemde kerkgemeenschappen zitting hebben. Zo mogelijk wordt drie maal per jaar (in voorjaar, zomer en najaar) een Doorgeefbrief uitgegeven.

Gereformeerd Appèl

BANK: NL79 INGB 0000 6089 22
t.a.v. Gereformeerd Appèl te Wormer

**Contactadres en
adressenadministratie**

Elsje Kadijk-van Deursen
Amazoneweg 90
2622 DT Delft
tel. 015-2565015

Internet

Website: www.gereformeerdappel.nl
E-mail: info@gereformeerdappel.nl
of stuur een mail via een invulformulier